

Omanikkude rahvus selgub järgnevast tabelist:

Nationalité des possesseurs.

Tööstusharu Espèce d'industrie	Eestlasi Esthoniens	Sakslasi Allemands	Venelasi Russes	Juute Juifs	Lätlasi Lettons	Muist rah- vusist Autres
1. Kivi- ja mullatööstus	13	—	—	2	—	—
2. Metallitööstus	70	4	—	9	—	—
3. Masinate, tööriistade ja instrumentide valmistus	51	6	3	2	—	1
4. Keemiatööstus	13	1	—	—	—	1
5. Jõu- ja valgustusjaamad	—	—	—	—	—	—
6. Tekstiiltööstus	69	3	1	—	—	—
7. Nahatööstus	19	1	—	7	—	1
8. Paberitööstus	15	2	1	1	—	—
9. Sarve- ja konditööstus	1	—	—	—	—	—
10. Puu- ja nikerdustööstus	101	1	2	9	1	3
11. Toidu- ja maitseainete-tööstus	36	4	4	9	—	—
12. Jookidetööstus	8	—	—	—	—	—
13. Rõivastus ja puhastus	614	8	9	36	2	4
14. Ehitusala	8	1	—	—	1	—
15. Polügraafiatööstus	16	8	—	—	—	—
Kokku Total	1034	39	20	75	4	10

Õppinud tööliste ettevalmistamine. Korralikult areneva tööstuse seisukohalt on õpilaste ettevalmistamine tööstusettevõteteis üheks tähtsamaist tegureist. Väiketööstusis näeme võrreldes teiste tööstusjärgudega õpilaste arvulist ülekaalu:

Suurtööstuses üldse 776 töölist ja 100 õpilast, s. o. 13,0%,
Kesk- „ „ 702 „ „ 53 „ „ „ 7,5%,
Väike- „ „ 667 „ „ 320 „ „ „ 48,0%.

Peab ka veel silmas pidama, et meie ajal ei tehta ankeet-teadete andmisel tihti selget vahet õppinud ja õppimata tööliste vahel. Ja isegi tööstusettevõtete praksises selgub tööliste kvalifikatsioon tõeliselt alles aja jooksul, mille põhjuseks on suurelgi määral meie ajal sagedasti muutuv tööstuslaad, millega töölistes peavad kogu aeg kohastuma. Sellest järgneb teataval määral õpilaste küsimuse selgusetus praegusaja tööstusettevõteteis. Siiski peame Tartu arvama nende linnade liiki, kus õpilaste õpetamises ikkagi midagi tehakse, sest kui võtame samasse küsimusse puutuvad ametlikud statistilised andmed suurtööstuse kohta kogu riigis, siis näeme, et õpilaste arv kõigub seal 1% ümber tööliste koguarvust.

Mitte üksi sellepärast pole õpilaste õpetamine ja õppinud tööliste ettevalmistamine mitterahuldaval järjel, et tööstuse arenemine ei edene praegu, kindlaks kujunenud tööstuselaadi puudumisel, sirgjooneliselt, vaid tähtsal määral mõjub kaasa ka asjaolu, et raskete ainelist tingimuste tõttu puudub inimesil võimalus hulk aastaid olla mitte midagi või vähe teeniva õpilase seisukorras.

Õppinud tööliste palgaolud. Oleks põhjust oodata, et töötasu peaks olema neis tööstusharudes, kus arvuliselt kõige rohkem õppinud töölisi, parem kui muis tööstusharudes. See tõestub ainult osaliselt. Metallistide keskmine kuutasu kõikus 6000 marga ümber, missugust summat, arvestades esimese järgu tarbeainete hindu 1923. a. lõpul, jätkus vaevalt neljaliikmelise töölis perekonna elatise-alamäära katteks. Kõrgeim kuu-töötasu — 45 000 mk. kuus — on näidatud tiserite kohta. Töö iseärasused lubavad mõnel juhul teenida sae-